

Вісник Агрофорум №24 (47) 2016

ЕЛЕКТРОННИЙ ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ

*На Львівщині реалізують
програму зі створення умов
для гідного життя селян*

4

*Бюджет - 2017, що принесе
він сільському господарству*

21

*Якщо землю любити і доглядати,
то вона віддячить за це сторицею*

27

*Проектування горіхових насаджень
з міжрядним заповненням
плодово-ягідними та овочевими
культурами*

36

<i>На Львівщині реалізують програму зі створення умов для гідного життя селян</i>	4
<i>Розпочав роботу спиртзавод у Сокальському районі</i>	9
<i>Зустріч з головами сільських та селищних рад Жовківського району</i>	10
<i>У Львові відбувається Різдвяний фермерський ярмарок «Добрі традиції Галичини»</i>	11
<i>Відбулося організаційне засідання регіональної мережі “Регіонет”</i>	12
<i>Місцеві ради Львівщини одержали понад сім мільйонів гривень за оренду земель у цьому році</i>	14
<i>Затверджено Порядок здійснення контролю у сфері державної реєстрації</i>	15
<i>Представлено законопроект «Про засади адміністративно-територіального устрою України»</i>	16
<i>Внесено зміни при реєстрації прав для власників майна</i>	17
<i>Старости ОМС повинні реєструвати нотаріальні дії в окремих реєстрах</i>	18
<i>Україна встановила рекорд з експорту замороженої малини</i>	19
<i>Бюджет-2017, що принесе він сільському господарству</i>	21
<i>СВОТ-аналіз – дієвий інструмент стратегування територіальних громад</i> ..	23
<i>Голова сільської ради просто вимушений жити щоденними проблемами села і бути відкритим до спілкування – Мар’ян Легедза</i>	24
<i>Якщо землю любити і доглядати, то вона віддячить за це сторицею</i>	27
<i>Проектування горіхових насаджень з міжрядним заповненням плодово-ягідними та овочевими культурами</i>	36
<i>Господарю на замітку</i>	39
<i>Анонс подій в Україні та за кордоном</i>	44
<i>Львівщина мистецька</i>	45

**Різдвяна ніч, зоря і тиха свічка!
Святковий стіл, колядка і дідух!
Нехай любов Вас зігріває вічно,
добро і мир до України увійдуть!
Христос Рождається!
З Новим 2017 роком.**

Львівська Аграрна палата

З Різдвом Христовим!

Шановні аграрії!

*Щиро вітаємо Вас з Новим 2017 Роком
та Різдвом Христовим!
Нехай прийдешній рік виправдає Ваші найщиріші
надії і прагнення,
принесе достаток і добробут Вашим сім'ям.
Нехай панують у Ваших домівках мир,
взаєморозуміння й любов.
Різдвяне світло нехай зігріває Ваші серця
і надихає на добрі справи,
а Вифлеємська зоря додасть Вам віри у себе
та щасливе майбутнє України.*

**Департамент
агропромислового розвитку
Львівської облдержадміністрації**

На Львівщині реалізують програму зі створення умов для гідного життя селян

**Наталія Хмиз, директор департаменту
агропромислового розвитку Львівської обласної
державної адміністрації**

В цьому році у Львівській області вперше розробили довготривалу Комплексну програму підтримки та розвитку агропромислового виробництва Львівської області на 2016–2020 роки. На реалізацію її заходів з обласного бюджету виділили 11,3 млн грн.

За бюджетні кошти аграріям компенсували відсотки за кредитами, залученими у банківських установах, кредитних спілках у національній валюті розміром до 1,5 облікової ставки Національного банку.

Такою підтримкою скористався 21 суб'єкт господарювання. З обласного бюджету сільськогосподарським виробникам здешевлено 22,0 млн грн кредитних ресурсів. Разом із коштами державного бюджету в області здешевлено понад 300 млн грн кредитних ресурсів.

За отримані кредитні кошти учасники програми оновили матеріально-технічну базу: придбали 5 тракторів, 5 одиниць сільськогосподарської техніки, 1,5 тис. тонн мінеральних добрив, понад 18 тис. літрів паливно-мастильних матеріалів, одну тис. л засобів захисту, ветпрепарати, корм для тварин, високорепродуктивне насіння.

Поточного року у Львівській області вперше запровадили кредитування дрібних товаровиробників області. На це було спрямовано біля 80% коштів обласної програми – 8,4 млн грн. Кредити надавав Львівський обласний фонд підтримки індивідуального житлового будівництва на селі на поворотній основі під 5% річних з відстроченням повернення основної суми зобов'язання до одного року. Переможці конкурсу бізнес-планів зі здійснення діяльності в агропромисловому комплексі отримували кредити до 200 тис. грн терміном на 1 рік та до 500 тис. грн – терміном до 3 років.

За допомогою цих кредитів розвивають сімейні фермерські господарства в галузі овочівництва та ягідництва, дрібного тваринництва, органічного виробництва, стимулюють вирощувати жито та гречку, розвивати сільськогосподарські кооперативи, будувати, реконструювати тваринницькі приміщення.

Право на одержання пільгового кредиту отримали 24 суб'єкти господарювання. Вони скерують отримані кошти на придбання семи одиниць сільськогосподарської техніки, саджанців малини та суниці, насіння овочевих культур, інкубатора для вирощування перепелів, трансформаторної підстанції, насосного обладнання Pedrol та аераторів для вирощування форелі, технологічного обладнання для доїння, 30 голів нетелів, 32 кіз молочної породи, 10 племінних баранів. Окрім того, за ці кошти селяни будуватимуть та проведуть реконструкцію трьох молочних ферм і споруджуватимуть фруктосховище

Серед вкладень особливої уваги заслуговує інноваційно-інвестиційний проект у тепличному господарстві ТзОВ «АТ Зелений кошик». Тут із застосуванням методу гідропоніки на площі 450 кв м вирощують зелень – салати, петрушку, кріп, базилік, шпинат, кінзу, м'яту, цибулю. Для подальшого розвитку бізнесу підприємство придбало світлодіодні лампи та профіль.

Учасником програми для розвитку свого бізнесу став фізична особа-підприємець В. Онацик, який утримує 3 тисячі голів перепілок. Підприємець проводить утеплення приміщення для перепілок та придбав клітки. У майбутньому планує збільшити кількість перепелів до 10 тисяч голів.

Ферма «Коза-дереза», яку півтора року тому заснував у селі Коросно Перемишлянського району львів'янин Ростислав Залуський, налічує 120 племінних кіз, експериментально виготовляє сири. На кошти, отримані у рамках програми, фермер поповнив поголів'я кіз на 32 голови та придбав доїльне устаткування.

У його подальших планах – розвивати зелений туризм, щоб усі охочі могли поспостерігати за природою, подивитися на козенят, а на завершальному етапі екскурсії скуштувати смачний, корисний і делікатесний екологічний сир.

Після повернення з зони АТО Антон Мількевич відновив діяльність фермерського господарства «Радвань Нова» у Пустомитівському районі. Фермер утримує 110 голів племінних ярок буковинського типу асканійської м'ясо-вовнової породи та 47 голів вівцематок.

З метою нарощення поголів'я овець Антон Мількевич придбав 10 племінних баранів, закупив корми, подрібнювач для кормів та дискову борону. У майбутньому планує побудувати переробний цех та виробляти карпатську бринзу.

ФГ «Агротем» Пустомитівського району у чотирьох корівниках утримує 169 голів великої рогатої худоби, зокрема, 76 корів. Зараз на господарстві реконструюють приміщення, щоб покращити умови утримання поголів'я і збільшити його до 200 голів.

На сімейній фермі «Смерічка» Городоцького району – 10 молочних корів. Тут вирощують зернові культури для виробництва власного комбікорму, а трав'яні культури – для продукування сіна і силосу. Щоб наростити виробництво молока власники ферми збільшили її поголів'я на 8 голів корів і придбали кормовий екструдер для покращення конверсії кормів.

У ФГ «Сподівання» Самбірського району доглядають 46 голів великої рогатої худоби, серед них – 11 корів; обробляють 24,5 га ріллі. Мають власне зерносховище площею 468 м кв. У перспективі мають намір реконструювати тваринницькі приміщення площею 542 м кв.

Фізична особа-підприємець І. Оришин утримує 130 голів великої рогатої худоби та обробляє 35 га ріллі. За кредитні кошти придбав сучасний культиватор суцільного обробітку.

ФГ «Ріка молока» Перемишлянського району у господарстві утримує 10 корів молочного напрямку продуктивності та одержує за першу лактацію надій на корову 4800 кг. За кредитні кошти планує придбати чотири нетелі, холодильник для охолодження молока на 1,2 тонни та покращити умови утримання тварин.

ФГ «Агрообрій» Перемишлянського району обробляє 500 га ріллі, вирощує зернові культури, зокрема, гречку, а також овочі. Посаджено 5 га суниці. Для розвитку бізнесу молода та енергійна Марія Максимішин придбала сучасний трактор, що дасть змогу покращити обробіток землі та наростити обсяги виробництва сільськогосподарської продукції.

Також придбало сучасний трактор ФГ «ДарАгро» Перемишлянського району, яке обробляє 25 га ріллі, на яких вирощує зернові культури – жито, гречку, а також займається овочівництвом та ягідництвом. Господарство обробляє 5 га смородини. У перспективі господарство планує збільшити площі насаджень смородини до 20 га, гречки – до 67 га, жита – до 20 га.

Фізична особа-підприємець М. Ваврин розпочав сімейний бізнес з вирощування малини, має 3 га власної земельної ділянки. Зараз підприємець придбав подрібнювач для гілок, ґрунтофрезу, садовий оприскувач, засадив малиною 1 га та зробив за власні кошти водовідведення для зрошення. Планує збільшити площі насаджень за рахунок оренди земель (паїв) та об'єднання в кооперацію.

Цієї осені СОК «Смеліна» Яворівського району висадило 2 га малини, а навесні планує збільшити площі ще на 2 га. У майбутньому кооператив має намір вирощувати ще й цвітну капусту. До цього готується заздалегідь, придбавши розсадосаджалку, дискову борону та обприскувач. Надалі члени кооперативу планують закупити якісне насіння за оптимальну ціну, касети, землю, добрива, отрутохімікати та пакувальні засоби.

Ще один сільськогосподарський кооператив «Галич-Сад» планує збудувати фруктових садів. Члени кооперативу обробляють 12 га насаджень плодкових дерев та кущів і мають власну сільськогосподарську техніку – трактор МТЗ – 80, дві садові косарки, два садові обприскувачі, два культиватори і фрезу. Свою продукцію реалізують на ринках Радехова та Львова. У майбутньому мають намір залучити до спільної діяльності 20 асоційованих членів кооперативу.

Загалом у рамках реалізації перелічених вище та інших бізнес-проектів створять 150 робочих місць.

Ще один напрямок, на який виділяють кошти у рамках Комплексної програми підтримки та розвитку агропромислового виробництва Львівської області на 2016–2020 роки, є виплата дотацій сільськогосподарським виробникам, які проводять заходи зі збереження та відтворення родючості ґрунтів.

Адже, як відомо, однією з проблем землеробства є погіршення еколого-агрохімічного стану ґрунтів внаслідок недотримання технологій землеробства щодо внесення поживних речовин, збільшення площ кислих ґрунтів (із обстежених 610 тис. га 210 тис. га – 35,2 % – є кислими). Небезпечних масштабів набула ерозія ґрунтів.

Одним із джерел доходів спеціального фонду бюджету є надходження від відшкодувань втрат, яких зазнало сільськогосподарське та лісогосподарське виробництва у зв'язку з вилученням угідь для використання їх у цілях, не пов'язаних із веденням сільського чи лісового господарства.

Ці кошти і спрямовують на виплату дотацій сільськогосподарським виробникам, що проводитимуть заходи із збереження та відтворення родючості ґрунтів. Це, своєю чергою, покращить стан ґрунтів, тобто дасть можливість компенсувати втрати від вилучення основного засобу виробництва – землі, підвищення урожайності сільськогосподарських культур.

Виконавцями Комплексної програми в 2016 році стало 26 підприємств, які провели заходи із збереження ґрунтів. На площі 56 тисяч га збагатили ґрунти біологічним азотом, на площі 760 га провели посів сидеральних культур, вапнування ґрунтів – на площі 1026 га.

22 грудня 2016 року Львівська обласна рада ухвалила бюджет області на наступний рік відповідно до якого буде реалізовано 39 обласних програм. На реалізацію всіх зазначених програм в 2017 році передбачено спрямувати 740 млн. грн. На виконання заходів Комплексної програми в 2017 році передбачено 11,2 млн. грн.

Виконання заходів Комплексної програми підтримки та розвитку агропромислового виробництва у 2016–2020 роках дозволить розкрити потенціал аграрного сектору економіки регіону та забезпечити належні умови для гідного життя селян.

Розпочав роботу спиртзавод у Сокальському районі

29 грудня відбулися заходи із нагоди відкриття Борокського заводу ДП “Укрспирт” у Сокальському районі Львівщини.

Участь у заході прийняв перший заступник голови Львівської облдержадміністрації Ростислав Замлинський, який відзначив важливість відновлення роботи підприємства для аграрного сектору та економіки області загалом. Ростислав Замлинський наголосив, що це вже третій спиртзавод, що відновив свою роботу в поточному році на Львівщині, а відновлення їх роботи формує попит на зернові культури від фермерів та дозволяє здійснювати збут побічної продукції на потреби підприємств галузей тваринництва. Дане підприємство відновило роботу після дворічної перерви.

Заступник директора підприємства Олександр Пристай розповів, що підприємство має виробничі потужності для виробництва 12 т спирту щодоби і створює 70 робочих місць. Вироблена продукція – спирт класу “Пшенична сльоза”, реалізується на Львівський лікеро-горілчаний завод та для виробництва продукції під ТМ “Хортиця”. Він також підкреслив, що попит на спирт класу “Пшенична сльоза” стабільно високий в підприємств харчової та переробної промисловості України.

Джерело: Львівська Аграрна палата

Зустріч з головами сільських та селищних рад Жовківського району

28 грудня 2016 року у Жовкві відбулася зустріч з головами сільських та селищних рад району, яким представили перспективні програми та проекти для розвитку аграрного сектору і нові можливості підтримки при реалізації підприємницьких ініціатив на селі.

Із вступним словом до учасників зібрання звернулася голова Жовківської райдержадміністрації Надія Щур, яка відзначила важливість галузей сільського господарства для розвитку економіки району.

Заступник директора департаменту агропромислового розвитку Львівської ОДА Людмила Гончаренко розповіла присутнім про перспективні програми підтримки розвитку аграрного сектору в поточному та 2017 році з державного та обласного бюджету.

Експерт аграрного ринку Іван Стефанишин охарактеризував сучасні тенденції розвитку аграрного сектору з урахуванням глобальної ситуації на світових ринках. У своїй доповіді експерт наголосив на важливості реалізації проектів, які будуть створювати додану вартість і в майбутньому генеруватимуть фінансові ресурси в бюджети громад.

Представник ТЗОВ “РСП “Шувар” розповіла про перспективи налагодження співпраці з оптовим ринком і проекти, які сприятимуть розвитку підприємництва на селі і гарантуватимуть збут якісної сільськогосподарської продукції.

Джерело: Львівська Аграрна палата

У Львові відбувається Різдвяний фермерський ярмарок «Добрі традиції Галичини»

25 грудня у сквері навпроти Львівської обласної ради відбулося урочисте відкриття Різдвяного ярмарку фермерської продукції «Добрі традиції Галичини».

Учасників урочистого відкриття – львів'ян та гостей міста, вітали колективи творчої самодіяльності з різних районів Львівщини.

Відвідувачі ярмарку мають змогу придбати якісну та за доступними цінами продукцію місцевих господарств, зокрема сири, ковбасні вироби, продукти бджільництва, солодощі та інші смаколики від виробників Львівської області, а також приємно провести час цілими родинами, насолоджуючись щонеділі виступами мистецьких колективів.

Триватиме робота ярмарку, який орієнтується на популяризацію та підтримку продукції місцевих товаровиробників, до 25 січня 2017 року.

Джерело: Львівська Аграрна палата

Відбулося організаційне засідання регіональної мережі “Регіонет” на Львівщині

23 грудня 2016 року на базі Львівського регіонального інституту Національної академії державного управління при Президенті України відбулося засідання мережі “Регіонет” на Львівщині.

Із вступним словом до учасників засідання звернувся директор департаменту економічної політики Львівської облдержадміністрації Роман Филипів, який у виступі відзначив позитивні тенденції реалізації проектів в області. За словами Р. Филипів в області затверджено 112 проектів на 45,9 млн грн в 15 об'єднаних громадах області. У Львівській області також реалізовано 691 мікропроект на 132,2 млн.грн, з яких 54 млн. грн – дофінансування з обласного бюджету. Переважаючими є проекти орієнтовані на розвиток об'єктів соціальної інфраструктури. На думку посадовця, основні проблеми при реалізації проектів розвитку на місцевому рівні полягають у низькій фінансовій дисципліні, неспроможності якісно та швидко провести тендерні процедури, низькому рівні співфінансування місцевих бюджетів, неузгодженості пріоритетних проектів з громадою.

Радник голови Львівської облдержадміністрації з питань децентралізації Віталій Корецький відзначив, що на етапі становлення об'єднаних територіальних громад важливо реалізувати проект, які будуть створювати додану вартість на території. В. Корецький навів позитивний приклад Заболотцівської ОТГ Бродівського району Львівщини на території якої успішно розвивається молочарський кооператив.

Начальник Головного управління статистики у Львівській області Світлана Зимовіна у своїй доповіді представила основні проблемні питання щодо розвитку сільських територій, зокрема пов'язані із негативним демографічним трендом та темпами старінням населення в області.

Голова ГО “Український центр стратегій та розвитку” Андріян Фітьо розповів присутнім про важливість стратегічного бачення використання економічних ресурсів об'єднаних громад для активізації інвестиційної діяльності і раціонального використання продуктивних сил.

Власний погляд на проблемні питання пов'язані з формуванням об'єднаних територіальних громад висловив сільський голова села Кротошин Григорій Дробенко.

Учасники засідання дійшли згоди щодо необхідності продовження реформи децентралізації в області та формування об'єднаних територіальних громад, а також в реалізації кроків стосовно системного навчання працівників, які будуть працювати в ОТГ.

**Львівські товаровиробники приймуть участь
у Різдвяному фермерському ярмарку «Добрі традиції Галичини»**

У період з 23 грудня 2016 року до 25 січня 2017 року за підтримки обласної державної адміністрації та обласної ради в сквері перед Львівською обласною радою (м. Львів, вул. Винниченка, 16) відбуватиметься соціальний різдвяний ярмарок фермерської продукції – «Добрі традиції Галичини».

Учасниками ярмарку будуть сільськогосподарські підприємства, підприємства харчової промисловості, фермерські господарства, кооперативи, виробники органічної продукції, суб'єкти малого та мікропідприємства. Мешканці та гості міста матимуть можливість придбати різноманітну продукцію за цінами виробників, а саме: хлібобулочні та кондитерські вироби, молочну та м'ясну продукцію, борошно, яйця, рибу, продукцію бджільництва, фіто чаї, органічну продукцію та багато іншого.

На відвідувачів чекають колядування творчих колективів області, виступи вертепів, конкурси, українські забави, приготування українських традиційних страв, смачні пампухи, млинці, печиво тощо.

Ярмарок організовують департамент агропромислового розвитку та департамент з питань культури, національностей та релігій облдержадміністрації для популяризації та підтримки місцевих виробників.

Запрошуємо львів'ян та гостей міста відвідати захід.

Місцеві ради Львівщини одержали понад сім мільйонів гривень за оренду земель у цьому році

За результатами земельних аукціонів, які були організовані Держгеокадастром Львівщини, та відбулися у 2016 році, було продано право оренди 169 земельних ділянок державної власності (за межами населених пунктів) загальною площею 3,1 тис.га, терміном на 7-10 років для ведення товарного сільськогосподарського виробництва та фермерського господарства. Розмір річної плати за користування земельними ділянками, визначений за результатами торгів, становить 7,6 мільйона гривень, який орендарі сплачуватимуть щорічно до бюджету місцевих рад Львівщини.

«Зберігається зацікавленість потенційних покупців готових вкладати гроші у ведення сільського господарства на території Львівщини. Завдяки організації аукціонів отримуємо найкращу ціну за оренду земель, значні додаткові надходження до бюджетів місцевих рад, прозорість у врегулюванні земельних відносин на місцях», – відзначає Андрій Кавецький, начальник Головного управління Держгеокадастру у Львівській області.

На останньому земельному аукціоні, організованому Головним управлінням Держгеокадастру у Львівській області, що відбувся 15 грудня, ціна продажу права оренди зросла у 3,2 рази. Було продано право оренди 14 земельних ділянок сільськогосподарського призначення державної власності у Дрогобицькому районі (за межами населених пунктів) загальною площею 472,7 га. В результаті торгів ціна оренди цих земельних ділянок зросла до 723,7 тисяч гривень (стартова ціна – 229,4 тис.грн.). За результатами земельного аукціону переможці уклали договори оренди земельних ділянок терміном на 10 років.

Джерело: Головне управління Держгеокадастру у Львівській області

Fish and Seafood 2017

16-17 ЛЮТОГО 2017 РОКУ

"КОНФЕРЕНЦ-ХОЛ ІРПІНЬ",
М. ІРПІНЬ, ВУЛ. СЕВЕРИНІВСЬКА, 118-А

Джерело: www.ukrainian-food.org

Затверджено порядок ведення реєстру сертифікатів на насіння

Кабінет Міністрів України постановою №979 від 21 грудня 2016 року затвердив Порядок ведення реєстру сертифікатів на насіння та/або садивний матеріал. Постанова прийнята на виконання закону України «Про насіння і садивний матеріал».

Документом встановлено процедуру внесення до зазначеного Реєстру органами з оцінки відповідності відомостей про сертифікати.

Постанова також зобов'язує Міністерство аграрної політики та продовольства, яке є держателем реєстру, забезпечити вільний, цілодобовий і безоплатний доступ до його відомостей з використанням Інтернету.

Джерело: www.kmu.gov.ua

Затверджено Порядок здійснення контролю у сфері державної реєстрації

Кабінет Міністрів України постановою № 990 від 21 грудня 2016 року затвердив Порядок здійснення контролю у сфері державної реєстрації. Міністерство юстиції здійснюватиме контроль за діяльністю суб'єктів державної реєстрації та державних реєстраторів не тільки при розгляді скарг на рішення, дії або бездіяльність у сфері державної реєстрації, а й шляхом постійного моніторингу реєстраційних дій в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань та Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно. Прийнятий Порядок визначає підстави та критерії проведення такого моніторингу реєстраційних дій.

Джерело: www.kmu.gov.ua

Затверджено тимчасову технологічну картку адмінпослуги: видача висновку державної санітарно-епідеміологічної експертизи

Держпродспоживслужба України наказом від 23.12.2016 року № 517 «Про затвердження тимчасової технологічної картки адміністративної послуги» затвердила тимчасову технологічну картку адміністративної послуги: видача висновку державної санітарно-епідеміологічної експертизи.

Зазначена технологічна картка вводиться тимчасово до врегулювання питання щодо можливості здійснення державної санітарно-епідеміологічної експертизи та підписання відповідних висновків посадовими особами територіальних органів.

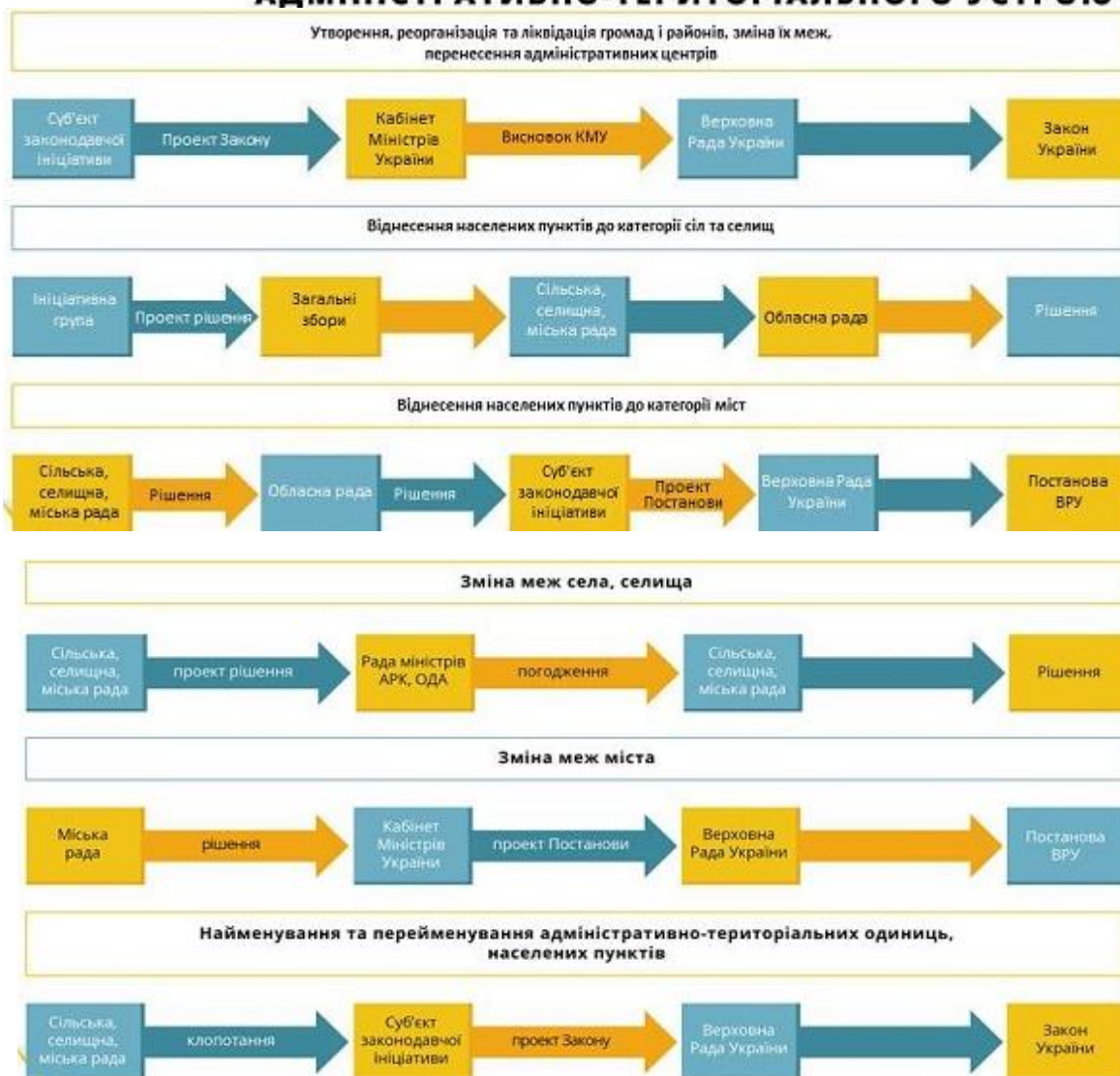
Впровадження чіткого механізму проходження документів дозволить суб'єктам господарювання проводити планові заходи щодо здійснення своєї діяльності. Вартість адміністративної послуги видача висновку державної санітарно-епідеміологічної експертизи – 200 грн. Детальна інформація на офіційній інтернет-сторінці відомства: www.consumer.gov.ua

Джерело: www.consumer.gov.ua

Представлено законопроект «Про засади адміністративно-територіального устрою України»

21 грудня 2016 року Мінрегіонбуд презентував депутатам на засіданні Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування законопроект «Про засади адміністративно-територіального устрою України». У законопроекті зокрема зазначено, що система адміністративно-територіальних одиниць залишається трирівневою. Передбачено, що районний рівень має бути більш впорядкований і відповідати європейським стандартам. Крім того, у законопроекті більш чітко визначено поняття «громада», як адміністративно-територіальна одиниця базового рівня, яка складається з одного або декількох населених пунктів та земель за їх межами.

ПОРЯДОК ВИРІШЕННЯ ПИТАНЬ АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНОГО УСТРОЮ

Внесено зміни при реєстрації прав для власників майна

Ключовим кроком у впровадженні реформ у нашій державі є прийняття Закону України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення державної реєстрації прав на нерухоме майно та захисту прав власності”, яким внесено зміни до Закону “Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень” (далі – Закон). Державний реєстратор відповідно до внесених змін перед здійсненням будь-якої реєстраційної дії повинен надсилати повідомлення власнику майна з попередженням про вчинення з його майном відповідної дії.

Повідомлення власника об’єкта нерухомого майна здійснюється державним реєстратором у разі наявності відомостей про електронну адресу власника для зворотнього зв’язку шляхом надсилання на таку адресу інформації в електронній формі про тип заяви, її реєстраційний номер, дату та час подання, прізвище, ім’я та (за наявності) по батькові заявника з накладенням власного електронного цифрового підпису. Нововведення дасть змогу власникам об’єктів нерухомості в Україні постійно тримати на контролі інформацію про власне майно.

Статтею 25 Закону врегульовано зупинення реєстраційних дій на підставі заяви власника об’єкта нерухомості майна про заборону вчинення реєстраційних дій щодо власного нерухомого майна. Державний реєстратор також приймає рішення про зупинення/відновлення реєстраційних дій, якщо власником об’єкта нерухомого майна, яким подано заяву про заборону вчинення реєстраційних дій, у строк, що не перевищує десяти робочих днів, не подано рішення суду про заборону вчинення реєстраційних дій, що набрало законної сили. Отже, у випадку незаконної реєстрації власник може за своєю ініціативою зупинити реєстраційні дії та звернутись до суду з позовом про заборону вчинення реєстраційних дій щодо власного майна чи до правоохоронних органів.

Суттєвим нововведенням є те, що рішення державного реєстратора, витяг із Державного реєстру прав про проведену державну реєстрацію прав надаються в електронній та (за бажанням заявника) паперовій формі. Такий витяг надається з поставленням підпису та печатки державного реєстратора (стаття 21 Закону).

Джерело: www.agrovolyn.com

Мінагрополітики запропонувало зміни до наказів про племінну справу у галузях тваринництва

19 грудня 2016 р. на офіційній інтернет-сторінці Мінагрополітики оприлюднено проект наказу “Про внесення змін до деяких наказів, що стосуються племінної справи у тваринництві” відповідно до яких вносяться зміни до Інструкцій з бонітування і ведення племінного обліку різних видів свійських тварин та бджіл.

Джерело: www.minagro.gov.ua

Виклик до суду - в якій газеті друкуватимуть оголошення на Львівщині в 2017 році

Кабінет Міністрів України у розпорядженні від 14.12.2016 р. № 972-р визначив, що друкованим засобом масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження, в якому у 2017 році розміщуються оголошення про виклик до суду відповідача, третіх осіб, свідків, місце фактичного проживання (перебування) яких невідоме, повістки про виклик підозрюваного, обвинуваченого та інформація про процесуальні документи, є газета “Урядовий кур’єр”.

Окрім того, затверджено перелік друкованих ЗМІ місцевої сфери розповсюдження, в яких у 2017 році розміщуються оголошення про виклик до суду відповідача, третіх осіб, свідків, місце фактичного проживання (перебування) яких невідоме: Львівська область – “Львівська пошта”.

Джерело: “Дебет-Кредит”

Старости ОМС повинні реєструвати нотаріальні дії в окремих реєстрах

Міністерство юстиції України наказом від 25.10.2016 р. № 3058/5 внесло зміни до Порядку вчинення нотаріальних дій посадовими особами органів місцевого самоврядування, затвердженого наказом Мін’юсту від 11.11.2011 р. № 3306/5, щодо вчинення нотаріальних дій старостами органів місцевого самоврядування.

Так, в разі покладення обов’язків щодо вчинення нотаріальних дій на декількох посадових осіб ОМС – старост кожний староста веде окремий реєстр для реєстрації нотаріальних дій. Кожному реєстру присвоюють свій індекс, який має збігатися з номером печатки старости. При цьому запис на оформленому старостою документі здійснюється у вигляді такого набору цифр: 1-2, 3-4, 12-1 тощо, де перша цифра означає індекс реєстру для реєстрації нотаріальних дій старости, а друга цифра – порядковий номер запису нотаріальної дії у реєстрі.

Якщо ОМС вказані обов’язки покладено на одну посадову особу (старосту), записи, що здійснюються при реєстрації нотаріальних дій вказаною посадовою особою, складаються з однієї цифри, яка відповідає порядковому номеру нотаріальної дії (1, 2, 3, 10 тощо). Наказ набрав чинності 29.11.2016 р.

Джерело: www.buhbudget.com.ua

Україна встановила рекорд з експорту замороженої малини

Цього сезону Україна встановила рекорд з експорту замороженої малини. Про це повідомляють фахівці ринку, спираючись на статистичні дані з міжнародної торгівлі. Так, в період з січня по листопад 2016 року країна експортувала більше 6,5 тис. тонн замороженої малини. Цей показник майже в 3 рази перевищує результат всього 2015 року. Фактично, мова вже йде про найбільший обсяг експорту замороженої малини за всю історію незалежної України.

Як і минулого року, найбільший обсяг поставок припав на серпень та вересень, тобто переважно експортували заморожену малину ремонтантних сортів. Цього року, лише протягом серпня, було експортовано майже 2 тис. тонн малини, тобто 75% всього минулорічного обсягу. У вересні з країни було вивезено близько 1,8 тис. тонн цієї ягоди, і цей показник в 3 рази перевищив обсяг експорту у вересні 2015 року.

«Досягти таких результатів нам вдалось, перш за все, через збільшення виробництва та стабільний попит на українські ягоди в Європі. Але, для збільшення експорту, українським компаніям довелося знизити ціну. Цього року урожай малини в країнах ЄС був кращим, ніж минулого, тому конкуренція для зовнішньої продукції була жорсткішою. Так, якщо восени 2015 року попит на українську малину був стабільно високим в ЄС при ціні 3,4-4,0 євро/кг, то цього року дорожче, ніж по 1,7-1,8 євро/кг, продавати ягоду було дуже важко», – коментує ситуацію Тетяна Гетьман, експерт плодоовочевого ринку Східної Європи.

Майже всю українську заморожену малину у 2016 році викупили країни ЄС, при цьому в Польщу було продано 3,4 тис. тонн ягоди, тобто більше 50% всього експортного обсягу. Частка Німеччини склала близько 10%; Україна відвантажила близько більше 600 тонн замороженої малини туди. Цікавим є те, що в трійці лідерів цього року, замість Росії, опинилась Чехія, яка збільшила обсяг імпорту замороженої малини з України одразу в 4 рази – до 580 тонн. Тим часом, в списку покупців з'явилась Білорусь, яка імпортувала з України майже 200 тонн замороженої малини. Не виключено, що більшість цього обсягу було потім реекспортовано в Росію. Нагадаємо, вже майже рік в Росії діє заборона на постачання зморожених ягід з України. Раніше ця країна входила до списку головних покупців української замороженої малини.

Джерело: www.shuvar.com

Сертифікація імпортерів захистить українців від неякісної риби

Для перевірки підприємств, що здійснюють поставки риби та рибної продукції в Україну, потрібно вводити Сертифікат Походження риби та рибного продукту.

В українських магазинах часто реалізують імпортну рибну продукцію дуже низької якості, а інколи навіть небезпечну для здоров'я людини. Щоб уникнути ввезення в Україну сурогату замість якісного рибного продукту, Асоціація рибалок України пропонує ввести Сертифікат Походження риби та рибного продукту – державний документ суворої звітності, що говорить про легальність походження продукції.

Сертифікат Походження допоможе відстежувати шлях риби і рибної продукції від виробника до споживача. І це повинно стосуватися всієї риби: виловленої або вирощеної в вітчизняних водоймах, а так само імпортної продукції. Без Сертифікату Походження неможливо буде офіційно реалізувати рибу і рибну продукцію. Це в свою чергу завдасть відчутного удару по браконьєрству, виб'є з під нього фінансовий фундамент. Якщо не буде збуту - браконьєрство втратить сенс. Так само Сертифікат Походження в значній мірі виведе з тіні неврахований вилов вітчизняними промисловиками, покаже справжній обсяг риби вирощений нашими рибоводними підприємствами.

Асоціація рибалок України вже п'ятий рік поспіль говорить про необхідність введення Сертифікату Походження, але сьогодні цей документ рибне відомство не поспішає не тільки вводити, але навіть вести розмови про перспективу такого кроку.

Довідково: В 2015 році уся рибна галузь України виловила лише 88,5 тис. тон риби. Для порівняння у 2013 році українськими підприємствами було спіймано і вирощено на рибницьких фермах 226 тисяч тонн риби. В 2015 році кожен українець з'їв риби усього 8,9 кг. при нормі, рекомендованої Всесірною Організацією Охорони Здоров'я, в 19,6 кілограм. Це самий низький показник з 1947 року.

Джерело: Асоціація рибалок України.

БЮДЖЕТ-2017, що принесе він сільському господарству

Іван Стефанишин, експерт аграрного ринку

З 1 січня 2017 року уряд відмінив спецрежим ПДВ сільгосптоваровиробникам. Для того, щоб заспокоїти представників малого та середнього аграрного бізнесу, були обіцянки надати дотацію в сумі спочатку десяти, потім п'яти мільярдів гривень. Розроблений проект Державної цільової програми розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 року, де на 2017 рік передбачена сума державної підтримки – 4,9 млрд. гривень з державного бюджету. Мета програми – створення організаційно-економічних умов для ефективного, соціально спрямованого розвитку аграрного сектору економіки, підвищення його конкурентоспроможності шляхом стимулювання розвитку малих та середніх товаровиробників, а також сільських родин до товарного сільськогосподарського виробництва, просвітництва виробників і в такому дусі далі.

Що представляє собою проект бюджету на 2017 рік? Це 7,43 млрд. грн, в тому числі 5,36 млрд. грн загального фонду та 2,07 млрд. грн спеціального фонду. Це замість 30 млрд. грн від спецрежиму ПДВ, який відмінений. Крім того, що таке спеціальний фонд? Це фонд, який формується за рахунок конфіскованих коштів, отриманих від реалізації майна конфіскованого за рішенням суду за вчинення корупційного та пов'язаного з корупцією правопорушенням. Найбільше коштів з цього фонду передбачено на програму “Фінансова підтримка сільгосптоваровиробників”. З суми 3,76 млрд. грн. на цю програму – 42% за рахунок спецфонду, що робить її малодієвою і досить проблемною. Що стосується інших напрямків, то очевидно що ніхто дуже не напружувався, щоб щось змінити в аграрному секторі.

Філософія цього сформульована в тезах одного з аграрних бізнес видань України, а саме: “Підтримка аграрного сектору є формальною і незначно впливатиме на його розвиток. Заявлена підтримка малого підприємництва є більш соціальним, ніж економічним заходом, оскільки основу аграрного виробництва і збуту формують великотоварні підприємства, маючи розгалужену інфраструктуру та доступ до зовнішніх ринків збуту, бо саме експорт забезпечує стабільність результатів та доходів галузі.

Але, оскільки дрібні товаровиробники формують сільську зайнятість і внутрішню продовольчу безпеку та різноманітність сільськогосподарської продукції, а також вимоги міжнародних партнерів України, та згідно з практикою Спільної Аграрної Політики ЄС, до якого прагне долучитися Україна, такий вектор державної підтримки сільського господарства на часі є виправданим”.

Ось так, не більше і не менше. Якщо бути до кінця відвертим тут і соціального мало. Хіба що, як захід, а не як програма. Якщо згадати, як формувався земельний банк більшості холдингових компаній, які наслідки їх активної діяльності, напрошується висновок, що в перспективі нас чекає спустошення сільських територій, деградація ґрунтів, безробіття та багато інших непередбачуваних несподіванок. Приклад компаній “Лендком”, “Мрія” та багатьох інших саме про це свідчить. Наприклад, Лондонський банк BNY Mellon Corporate Trustee Serviced вимагає від вже нового менеджменту компанії “Мрія” повернути заборгованість в 15 млрд грн. Це три бюджети Тернопільської області. Або акумуляція в одній компанії “Укрлендфармінг” понад 640 тис. гектарів землі (це вся посівна площа Львівської області), робить такий бізнес вкрай небезпечним для держави, а в першу чергу для людей. Приклад “ПриватБанку”, який через надмірну концентрацію ресурсів, створив серйозні проблеми для безпеки держави. І знову постраждають громадяни України.

Відомий норвезький економіст Ерік Райнерт говорить наступне: “Історія свідчить, що порочне коло бідності та нерозвинутості можна розірвати тільки тоді, якщо якісно змінити виробничу структуру країни. Успішна стратегія включає в себе диверсифікацію виробництва, перехід від секторів зі спадною віддачею (традиційного виробництва сировини і сільського господарства) до секторів зі зростаючою віддачею (технології, інтенсивна переробна галузь, промисловість, послуги), в результаті відбувається розподіл праці і виникає інший суспільний лад. Ключ до стабільного розвитку – це взаємодія між секторами зі спадною та зростаючою віддачею в межах одного ринку праці”.

Саме бюджет мав би бути тим інструментом корегування структури виробництва, мотиватором розвитку сільських територій. На жаль, нічого не зміниться і в 2017 році.

Названо пріоритети діяльності Уряду на 2017 рік в аграрному секторі

28 грудня на засіданні Кабінету Міністрів України були озвучені пріоритетні напрямки та завдання Міністерства аграрної політики і продовольства в рамках Плану Дій на 2017 рік. Серед головних – це земельна реформа, стимулювання розвитку агропромислового комплексу, якість і безпечність харчових продуктів, розвиток органічного ринку.

«У земельній реформі ми повинні побудувати ту систему відносин, яка зніме всі популістські питання і дасть українським громадянам можливість розпоряджатися своїм майном. Щодо стимулювання розвитку АПК в бюджеті 2017 вже сформовано ґрунт для підтримки тваринництва, садівництва і сільгоспмашинобудування. Дотації мають піти на створення нових робочих місць, доданої вартості, інфраструктурні проекти і переробку», – повідомив міністр аграрної політики та продовольства України Тарас Кутовий.

Джерело: www.kmu.gov.ua

СВОТ-аналіз – дієвий інструмент статегування територіальних громад

**Андріян Фітьо, ГО «Український центр
стратегій та розвитку»**

Важливим атрибутом сьогоднішніх реалій та перетворень в Україні є конкуренція, і не просто конкуренція, а конкуренція між містами, територіями, об'єднаними громадами. Здобувати переваги, залучати інвестиції, створювати привабливі умови життя зможуть лише ті громади де підходи до управління територією будуть системними та науково обгрунтованими. Приймати популістські рішення, як це часто бувало, так би мовити на «око» вже не вийде, надзвичайно «політично» затратно, і як наслідок можуть виникати соціальне невдоволення населення. Так як значна частина доходів за бюджетними та фіскальними законодавчими ініціативами формується на місцях, мешканців менше тепер все менше буде турбувати хто керманіч в державі, але прискіпливо буде цікавити хто голова громади і хто депутати місцевої ради.

В такій ситуації на перше місце виходить вміння прогнозувати ситуації, вміння заглянути в майбутнє, а без стратегії, без стратегічного плану на довгострокову перспективу це практично неможливо.

Зрозуміло, якщо є стратегія то має бути методологія, інструментарій завдяки якому вибудовується цілісна система взаємопов'язаних показників. Відпрацювати конкретні показники для конкретної території можна за допомогою СВОТ-аналізу. І тут слід акцентувати увагу на тому, що просто «списати», чи адаптувати вже чийось стратегіє, банально не вийде.

Отже, СВОТ-аналіз (SWOT-аналіз) – це інструмент стратегічного планування, що полягає у виявленні факторів внутрішнього і зовнішнього середовища розвитку території і поділі їх на чотири категорії:

- Strengths (сильні сторони)
- Weaknesses (слабкі сторони)
- Opportunities (можливості для розвитку території)
- Threats (загрози для розвитку території)

Громадською організацією «Український центр стратегій та розвитку» розроблено власну методику організації та проведення «мозкових штурмів» для відпрацювання СВОТ-аналізу, що у свою чергу було апробовано в ряді вже об'єднаних територіальних, зокрема Ходорівська ОТГ та Гніздицівська ОТГ.

Створенню сприятливих передумов для забезпечення збалансованого економічного розвитку на Львівщині приділяється вагома увага.

Власний погляд на проблемні питання та перспективи розвитку сільських територій Городоцького району виданню представив голова Градівської сільської ради Мар'ян Легедза.

Голова сільської ради просто вимушений жити щоденними проблемами села і бути відкритим до спілкування – Мар'ян Легедза

- Розкажіть, будь ласка, коротко про очолювану Вами одну з сільських рад Городоцьчини?

- М.Л.: Градівська сільська рада складається з одного населеного пункту 450 домогосподарств в якому проживає 1480 людей. Це перспективне, гарне, мальовниче село поряд з трасою “Львів-Самбір” в якому створено загалом гарні умови для проживання і є перспективи розвитку. В школі навчається 145 дітей, плануємо відкривати другу групу в дитячому садку, маємо також лікарню. Розвивається виробництво, наприклад в нашому селі діє підприємство з виробництва камінів та пилорама. Демографічна тенденція за останні три роки дещо покращилися, збільшується кількість учнів та дітей в дошкільному закладі освіти. Для навчання в нашу школу дітей також довозять шкільним автобусом із двох сусідніх сіл.

На посаді сільського голови я перебуваю лише трошки більше року та вже адаптувався до темпу життя дещо відмінного від моєї попередньої посади – вчителя “Основ християнської етики” в нашій сільській школі. Світла немає – голова винен, проблеми з водою – теж моя відповідальність, незадовільний стан доріг – за все відповідальний голова сільради.

- Охарактеризуйте розвиток аграрного сектору в межах території Градівської сільської ради.

- М.Л.: На жаль, фермерських господарств в нашій сільській раді немає. Домогосподарства мають присадибні ділянки на яких вирощується переважно городина та фрукти, а земельні паї здаються в оренду ТзОВ “Західні аграрні традиції”. Цей інвестор також надав нам суттєву фінансову допомогу в розчистці ставка в центрі села, яке ми плануємо зарибнити в наступному році. Ми також одержуємо підтримку від інвесторів у реалізації мікропроекту з вуличного освітлення села і за це висловлюємо їм від громади села вдячність.

В компетенції розпорядження сільської ради перебуває лише 48 гектарів землі, які ми нещодавно виставили на аукціон. Оскільки процес досить тривалий, то реально аукціон відбудеться лише в 2017 році. Ці надходження дозволять наповнити бюджет і спрямувати ресурси на розвиток соціальної інфраструктури села.

- *Ставлення жителів громади до реформи децентралізації.*

- **М.Л.:** Відповідно до перспективного плану наше село буде входити до складу Городоцької міської об'єднаної громади. За рік в нас було вісім скликань сесії і три сходи села, де обговорювалися питання децентралізації і майбутнього входження сільської ради до Городка. Фактично більшість жителів одразу виступили за приєднання до Городоцької громади, оскільки є краща інфраструктура і транспортне сполучення. В нас близько 25 % населення, переважно молодь, готові до змін і виступають за їх проведення. Частина сільського населення старшого віку більш консервативна і нічого змінювати не хочуть, оскільки наша сільська рада завжди була самостійною. Тому виконком і 14 депутатів сільської ради неодноразово ходили до жителів і пояснювали майбутні зміни. В межах об'єднаної громади ми матимемо голос і будемо відстоювати свої права.

Проте багатьох жителів села переконати в перевагах децентралізації ще не вдалося. Можливо, це відбувається внаслідок швидких часових рамок проведення реформи, оскільки, наприклад, в сусідній Польщі реформа децентралізації зайняла значно більше часу. На даний час фактично депутати сільської ради і виконком разом з головою фактично формують майбутню історію села та шлях перспективного подальшого розвитку.

- *Які перспективні проекти щодо розвитку села Ви плануєте впроваджувати?*

- **М.Л.:** Молодь села активна, хоче змін, ідуть вперед, не бояться змін і готові ризикувати. На даний час сільська рада приймає участь в двох мікропроектах, зокрема з вуличного освітлення. Вирішуємо питання стосовно централізованого вивезення твердих побутових відходів. Шукаємо можливості для покращення стану дороги в селі. Село має власну інтернет-сторінку на якій розміщено інформацію про історію села та культурні об'єкти в межах сільради.

На жаль, в багатьох випадках люди звикли діяти за принципом “Моя хата скраю” – в мене на подвір’ї все гаразд і добре. Проте, наприклад, впровадження сортування сміття – логічний європейський підхід, але це може викликати підвищення тарифів.

Люди старшого віку подивившись ЗМІ не хочуть платити більше – на їх думку є багато заможних жителів України, які можуть на це виділити ресурси. Молоді жителі села, які краще знають досвід країн Європи, більше готові до подібних змін і загалом готові нести додаткове фінансове навантаження в результаті подібних нововведень.

- З якими проблемними питання сьогодні стикається сільська рада?

- **М.Л.:** Проблемаю сільської ради є обмежена кількість можливостей для працевлаштування жителів в межах населеного пункту. Багато жителів села працює в Городку, Рудках та Львові. Знову ж таки шукаємо можливість для покращення стану доріг в селі шляхом

проведення ямкового ремонту. Проведення освітлення вулиць – також важливий напрям роботи в наступному році. Роботи досить багато і щоденно доводиться вирішувати багато справ. На мою думку, важливо створити ефективний механізм для постійного спілкування та активного залучення жителів села для розвитку громади.

- *Ваші побажання напередодні свят Вашим колегам – сільським головам Львівщини?*

- **М.Л.:** Хочу побажати своїм колегам – головам сільських та селищних рад Львівщини, здоров'я, терпіння, поваги людей. Голова сільської ради просто вимушений жити щоденними проблемами села і бути відкритим до спілкування.

Розмову вів Ігор Вуйцик

На Вінниччині пройде цикл навчань “Ефективна молочна ферма”

У Вінницькій області громадська спілка «Інноваційне фермерство та кооперація» розпочинає цикл навчань «Ефективна молочна ферма».

Цикл буде включати чотири дводенні модулі: економіка молочної ферми; здоров'я тварин та репродукція; раціон та заготівля кормів; якість молока та стале виробництво.

«Перший курс «Економіка молочної ферми» відбудеться уже 19-20 січня 2017 р. Викладачі — практики високого рівня як іноземні, так і українські. За 2017 р. планується провести чотири повних цикли програми».

Також додається, що навчання проводитиметься на одній з найкращих ферм в Україні - ферма «Ломовате», с. Сагунівка, Черкаська область, Черкаський район.

За більш детальною інформацією звертатися: ГС «Інноваційне фермерство та кооперація», за телефонами +38 044 561 61 62, +38 067 487 37 40, +38 050 383 07 15, info@ifnc.com.ua, <https://www.facebook.com/innofarming>

**Якщо землю любити і доглядати,
то вона віддячить за це сторицею**

Іван Шувар, доктор сільськогосподарських наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України, Львівський національний аграрний університет

“Дай землі, то і вона тобі дасть”
(укр. нар. прислів'я)

Україна має неоціненне національне багатство, справжню природну скарбницю – володіє земельним потенціалом, розташованим на 5,7 % території Європи, а із 60,3 млн. гектарів майже 70 % (42 млн. га) становлять сільськогосподарські угіддя (на площі 32,5 млн. га – 77,3% вирощують сільськогосподарські культури) з найкращою у світі родючістю. За кількістю чорноземів Україна є найбільшою у світі, їх кількість складає 28 млн. га (майже 50 % світового запасу чорноземів). Це величезне багатство використовується неефективно, екологічно не збалансовано. Для порівняння, у Польщі під сільськогосподарське виробництво задіяно удвічі менше площі – 14 млн. га, у Німеччині – 12 млн. га, у Румунії – 9 млн. га. Сільськогосподарське освоєння земель перевищує екологічно обґрунтовані межі (для порівняння в США – сільгоспугідь 36%, орних земель 15,8%, у Великобританії сільгоспугідь 28%, ріллі – 40%).

Найважливішим заходом збереження ґрунтів є правильне формування культурного агроландшафту. У кожній екосистемі має бути своє, науково обґрунтоване співвідношення між полем, лісом, луками, болотами, водоймами. Це дасть найвищий господарський ефект і збереже довкілля.

Вже зіпсовано 60 % чорноземів, щорічно втрачається 100 тисяч гектарів родючих ґрунтів. Великої шкоди ґрунтам України завдала необґрунтована меліорація. Майже 50 тис. га орних земель підтоплено, крім того 3,7 млн. га землі знаходиться в зоні впливу аварії на Чорнобильській АЕС. Якщо узагальнити всі зміни, то 22 % території України можна характеризувати як сильно і дуже сильно уражені і непридатні до повного використання.

За даними Державного науково-технологічного центру охорони родючості земель “Центрдержродючість”, кожні 5 років українські ґрунти втрачають у середньому 0,05% гумусу, який визначає ступінь їх родючості. Щорічні втрати гумусу (500-700 кг/га) відбуваються унаслідок переваги темпів мінералізації органічних речовин над їх гуміфікацією.

В Україні використовують переважно мінеральні добрива, органічних практично немає. Якщо раніше тваринництво забезпечувало їх по 270 млн. т на рік, то сьогодні – тільки 20 млн. т. За даними Міністерства аграрної політики та продовольства, у період між 1990 і 2000 роками кількість органічних добрив, які вносили в ґрунт аграрії, зменшилася у 12 разів – з 8,6 до 0,7 т на гектар.

Роки такого безгосподарного, хижацького ставлення до землі, недотримання (свідоме і несвідоме нехтування !) науково обґрунтованої системи сівозмін, внесення недостатньої кількості органічних та мінеральних добрив, недосконалість техніки і технологій обробітку ґрунту, низький науково-технічний рівень проектування, будівництва та експлуатації меліоративних систем, не виконання природоохоронних, протиерозійних та інших заходів негативно позначилось на стані земель. Унаслідок недбалого господарювання українська земля виснажується і втрачає родючість. Тим часом профільні відомства ніяк не можуть визначитися, кому відповідати за землю.

Закони природи не підпорядковані жодним постановам будь-якої влади. Незнання законів природи та невміння ними послуговуватись є основною причиною загибелі багатьох людей, держав та цивілізацій.

За словами експертів, деградованими (підтопленими, забрудненими, пошкодженими ерозією тощо) в Україні можна вважати від 6 до 10 млн. га сільськогосподарських земель – близько 20% їхньої загальної площі. Щоправда, точної офіційної інформації про стан родючості ґрунтів у масштабах країни немає. У розпорядженні чиновників лише окремі дані, що не відображають повної картини і до того ж розкидані по звітах різних відомств та їхніх місцевих управлінь.

Крім того, навіть ті землі, які не належать до категорії деградованих, поступово втрачають родючість. За останні 100 років його в українському чорноземі стало на чверть менше, і тепер маємо щонайбільше 6-7% замість легендарних 10% найродючіших земель.

Інтенсивне землеробство з використанням пестицидів і мінеральних добрив призводить до мінералізації ґрунтів. Припиняється процес розкладання органічних решток, змінюється співвідношення мікроорганізмів, які виробляють гумус. Лише внесення необхідної кількості органічних добрив, максимальна відмова від хімізації та мінімізація обробітку ґрунту зменшують руйнування родючого шару. Найефективніше із цим явищем здатне впоратися біологічне (екологічне, органічне) землеробство.

Ґрунт – основний компонент наземних екосистем, що утворився впродовж геологічних епох у результаті постійної взаємодії біотичних і абіотичних чинників. На сьогодні особливо актуальною стала проблема охорони ґрунтів у зв'язку зі збільшенням населення Землі та продовольчою кризою.

Тому підтримання та поліпшення родючості ґрунту, запобігання його виснаженню, ерозії, засоленню, заболочуванню, забрудненню різними токсичними речовинами – запорука високих врожаїв, зростання добробуту населення та чистоти довкілля. Він же – органо-мінеральний продукт багаторічної діяльності живих організмів, води, повітря, сонячного тепла й світла. Він утворюється з органічних рослинно-тваринних решток, які щорічно потрапляють у ґрунт і під впливом життєдіяльності мікроорганізмів розкладаються й синтезуються. Ці природні утворення характеризуються родючістю – забезпечують рослини поживними речовинами, повітрям, водою.

Хімічний склад ґрунту суттєво впливає на його родючість, фізичні та біологічні властивості. Ґрунт відчуває і реагує на брак поживних мінеральних речовин, без них він виснажується, зменшуються врожаї. Так, втрата 0,1% гумусу в ґрунті зменшує врожайність зерна на 0,5 ц/га. Якщо не компенсувати ґрунтові те, що постійно з нього виносять, то порушиться основний закон землеробства – закон повернення.

Відомо, що кількість енергоресурсів, витрачених людиною для своїх благ за останні 25 років, прирівнюється до кількості енергії, витраченої людством за період свого існування. Безперечно, що готове з “полиці” брати набагато легше, ніж створити умови для її наповнення.

Ґрунти виконують активну фільтруючу роль у очищенні природних і стічних вод. Ґрунтово-рослинний покрив планети є її легенями, регулятором водного балансу суходолу, оскільки він поглинає, утримує й перерозподіляє велику кількість атмосферної вологи. Це – універсальний біологічний фільтр і нейтралізатор багатьох видів антропогенних забруднень. Розумне й грамотне регулювання хімічного складу ґрунту може поліпшувати родючість ґрунту, а навміле – навпаки.

Органічні речовини на 85-90% представлені гумусом, який впливає на всі показники родючості ґрунту й утворюється на етапі Малого біологічного кругообігу речовин та енергії.

З родючістю ґрунту дуже тісно пов’язані питання енергозабезпечення людей та перетворення сонячної енергії в біоенергетику. Вони актуальні вже сьогодні. Тому людина повинна з розумінням ставитися до природи, і до землі у широкому розумінні. У світовій практиці вартість 1 т нафти прирівнюють до вартості тонни пшениці. Мета аграріїв України – мати в економічному обігу не менше 200 мільйонів тонн зерна, що забезпечує реальний суверенітет і незалежність.

Нагромадження біомаси в полях сівозміни значною мірою залежить від складу і співвідношення культур. За результатами дослідження, найбільша кількість рослинних решток надходить до ґрунту у таких сівозмінах: зерно-трав'яній (51,1-57,4 ц/га абсолютно сухих речовин), зерновій з конюшиною і зерновій з культурами проміжного вирощування (42,1-43,3), плодозмінній (36,5-40,0) та зерно-просапній (22,1-24,8).

Для збільшення умісту гумусу в ґрунті необхідно у сівозмінах запроваджувати багаторічні трави, які мають не тільки потужну кореневу систему, але й маловимогливі до обробітку. В Інституті овочівництва (Німеччина) встановлено, що багаторічні трави залишають приблизно удесятеро більше післязбиральних решток, ніж буряки цукрові, картопля і овочі. Однорічні трави необхідно розглядати тільки як джерело азоту і вуглекислоти для рослин. Нагромадженню гумусу в ґрунті вони сприяють мало через швидку мінералізацію надземної і кореневої маси.

Дослідженнями встановлено, що за внесення 1 т/га доброякісного гною із умістом у ньому 4,5-5 кг азоту, 2,5 кг фосфору і близько 6 кг калію у ґрунтах Полісся утворюється 42 кг гумусу, Лісостепу – 54 кг і в Степу – 59 кг. За підрахунками фахівців, для досягнення позитивного балансу гумусу в ґрунтах Полісся необхідно вносити не менш, ніж 18-20 т/га, Лісостепу – 13-15, Степу – 10-12 т/га. При цьому варто зазначити, що органічні добрива неможливо замінити навіть високими нормами мінеральних, хоч останні і сприяють збільшенню врожайності сільськогосподарських культур.

Найбільшим попитом у світі і в Україні користується продукція, вирощена в екологічно чистих регіонах, з незабрудненими ґрунтовими водами та відсутністю у повітрі газоподібних викидів промисловості, тобто за умов органічного землеробства. Вибір екологічно чистих земельних масивів можливий лише за допомогою агрохімічного обстеження ґрунтів. Таким чином, органічне землеробство, що стрімко набуває популярності, вимагає відсутності у біосфері забруднюючих компонентів та агрохімікатів. Визначення потенційної родючості ґрунту та екологічної безпеки земельного масиву неможливе без здійснення агрохімічного обстеження, яке забезпечить повною вірогідною інформацією про земельну ділянку, уможливить примати виважені рішення та захистить від невиправданих витрат коштів.

Наприклад, у разі закладання багаторічних насаджень та ягідників, недоречність витрат може з'ясуватися лише через декілька років і ви змушені будете надалі постійно витрачати додаткові кошти на виправлення помилки або зовсім зупинити виробництво через недоцільність.

Трапляється й так, що майбутній орендар не має жодної інформації про новий земельний масив, про історію його використання, функціонування сівозмін, внесення органічних та мінеральних добрив, застосування пестицидів, про склад та потенційну родючість ґрунтів. Візуально визначити можливості земельного масиву сформувати гідний урожай, або, хоч приблизно, підрахувати необхідну кількість мінеральних добрив практично неможливо. Бо залежить це від дуже багатьох показників як ґрунту, так і навколишнього природного середовища.

Прикро за те, що родючими ґрунтами користуються люди, які не мають жодної уяви про його цінні властивості. Адже оцінка родючості ґрунту складається з багатьох показників. Серед властивостей, що впливають на його потенціал, необхідно виділити такі:

- уміст гумусу в орному і підорному горизонтах;
- наявність органічних речовин у ґрунті;
- гранулометричний (механічний) склад ґрунту;
- уміст водотривких агрегатів у ґрунті;
- експозиція схилу поля та ерозійна стійкість;
- глибина або потужність гумусного горизонту;
- рівень залягання підґрунтових вод;
- кількісний уміст рухомих поживних речовин, макроелементів (N, P, K);
- кількісний уміст мікроелементів;
- наявність забруднюючих речовин (важкі метали, пестициди, радіонукліди та ін.);
- показник рН (реакція ґрунтового розчину);
- наявність “плужної підшви”, або підорного горизонту та ступінь його ущільнення;
- структура орного шару ґрунту;
- потенційна забур’яненість орного шару ґрунту та наявність вегетативних органів розмноження бур’янів та ін.;

Останніми роками в ґрунтах зростає й пришвидшується процес зменшення вмісту гумусу через низку причин:

- недотримання сівозмін — оптимального співвідношення між сільськогосподарськими культурами у сівозмінах (вони практично відсутні!), недооцінювання, ігнорування, незнання їх важливості;
- суттєве зменшення обсягів і норм внесення органічних та мінеральних добрив;
- необґрунтоване і безвідповідальне спалювання стерні, соломи, трав та іншої вторинної продукції рослинництва;
- на початковому етапі процес застосування елементів біологізації землеробства;
- у післязбиральний період з метою збагачення ґрунту органічною масою і поліпшення його фітосанітарного стану практично не висівають культури на сидерат;

- необґрунтовано стрімко зменшено посіви технологічно цінних попередників – багаторічних бобових трав, зернобобових культур, культур у проміжних посівах;
- система обробітку ґрунту часто не витримує жодної критики (замість зябу - веснооранка, обробіток уздовж схилів, порушення оптимальних строків, нехтування протиерозійними заходами обробітку);
- частину земель взагалі не обробляють, вона засмічена багаторічними та однорічними бур'янами, чагарниками, іноді взагалі занедбана;
- у виробництві відбувається вирощування монокультури (зернової кукурудзи) і насичення польових сівозмін зерновими, соняшником, ріпаком (часто беззмінно!!!), що призводить до інтенсивного використання поживних речовин ґрунтового вбирного комплексу і виснаження ґрунтів.
- впродовж двох десятиріч років практично відсутня масштабна меліорація земель.

Маючи до початку укладання довгострокової угоди про оренду землі агрохімічний висновок про властивості та потенційну родючість ґрунтів, можна визначити доцільність укладання цієї угоди, термін окупності вкладених коштів, вартість агротехнічних заходів на вирощування сільськогосподарських культур, необхідних органічних і мінеральних добрив та професійно уникнути неефективних витрат коштів.

Чи можна радіти випадковим зростанням врожайності культур? Завдання наукових кіл і практиків аграрної сфери повинно полягати у поліпшенні родючості та охороні ґрунтів, сталому отриманні високих врожаїв сільськогосподарських культур і екологічно чистої продукції з урахуванням кон'юнктури ринку в державі та за її межами. Ця проблема державної ваги і її аграріям необхідно розв'язувати спільно.

У посівах українських аграріїв переважають культури, які є поглиначами, а не ґрунтоутворювачами. Намагаючись зменшити витрати, фермери часто не дотримуються технологій вирощування ріпаку – вносять мінімум добрив, або не дотримуються сівозміни (чергування сільськогосподарських культур), продають сировину безпосередньо з поля. За таких умов ґрунт втрачає родючість, бо ріпак виснажує його на поживні речовини – удвічі більше, ніж, наприклад, пшениця озима. Якщо додати до цього ще й поля, де вирощують не менш “важкий” для ґрунту соняшник, то загалом ризикують бути виснаженими понад 5 млн. га ріллі.

В українських ґрунтах у 2,4 рази менше поживних речовин, аніж у ґрунтах країн Європи. Чи можна собі уявити, що відбувається у ґрунті під час стихійного спалювання соломи, полови, стерні на полях після збирання врожаю?

На Землі унаслідок діяльності людини за останні 150 років зменшилась ємність нагромадження сонячного тепла унаслідок винищування рослинного покриву планети – природного акумулятора сонячної енергії. Незасвоєне тепло нагріває землю, а земля, у свою чергу, нагріває атмосферу. Зорані поля не можуть засвоювати енергію Сонця так як ліси.

Унаслідок людської діяльності щодо інтенсивної експлуатації земель, на території України появилася пустеля, можливо найбільша у Європі. Вона пролягає за 30 км від міста Херсон. Пустеля простяглася майже на 30 км із заходу на схід і на 150 км з півночі на південь на площі 160 тис. га. Українська пустеля з'явилася внаслідок».

Проте, є вагомий резерв поліпшення цього стану полів – висівання культур проміжного вирощування на корм чи на сидерат, ущільнені посіви. Іншими словами, агрономічна служба підприємницьких структур усіх форм господарювання повинна працювати у напрямі максимально можливого періоду утримання ріллі під рослинним вкриттям, тобто максимально наближувати сіяні агроценози до природних агрофітоценозів.

Прийнятно і радісно, що в Україні розроблено і втілюються на практиці цільові програми, спрямовані на раціональне використання та охорону ґрунтів. Зокрема на Волині у рамках обласних програм за попередні роки заліснено 2,3 тис. га деградованих земель; залужено 2,0 тис. га малопродуктивних земель; провапновано 30 тис. га кислих ґрунтів; очищено 500 км внутрігосподарських меліоративних каналів. В області виготовлено 41 проект еколого-економічного обґрунтування сівозмін; здійснено агрохімічну паспортизацію земель на площі близько 500 тис. га; щорічно на площі 5-6 тис. га висівають культури на сидерат.

На Львівщині запроваджено комплексну Програму підтримки та розвитку агропромислового виробництва на 2016-2020 рр. із залученням 11 млн. грн. Зокрема, Програмою збереження та відтворення родючості ґрунтів 2016 року передбачено залучити 1 млн. грн.

Традиційне землеробство характеризується високими показниками, але, по-перше, його досягають зменшенням родючості ґрунту і забрудненням навколишнього природного середовища синтетичними добривами і пестицидами і, по-друге, у традиційному землеробстві не надається достатнього значення такому показнику, як біологічна якість продукції, яку оцінюють не тільки за привабливим зовнішнім виглядом, смаком і розмірами, а й здатністю підтримувати здоров'я людини.

Сьогодні основні пріоритети ведення сільськогосподарського виробництва зосереджено на екологічні методи. Вчені вважають, що саме вони здатні забезпечити покращання стану родючості ґрунтів.

Значно покращує стан ґрунтів вирощування у сівозміні багаторічних бобових трав, сої, гороху, які мають особливості (за допомогою бульбочкових бактерій) на кореневій системі фіксувати атмосферний азот і використовувати його для формування врожаю, а частину залишати у ґрунті.

Вирощування рослин за умов біологічного землеробства істотно підвищує показник зберігання отриманого врожаю.

Органічне землеробство – це землеробство, яке об'єднує всі сільськогосподарські системи, які підтримують екологічно-, соціально- та економічно доцільне виробництво сільськогосподарської продукції. В основі таких систем – використання локально-специфічної родючості ґрунтів як ключового елементу успішного виробництва. Такі системи використовують природний потенціал рослин, тварин і ландшафтів та спрямовані на гармонізацію сільськогосподарської практики й навколишнього природного середовища. Органічне землеробство ґрунтується на дотриманні основних законів землеробства, дотримується принципів, які обумовлені місцевими соціально-економічними, кліматичними та історико-культурними особливостями.

Система органічного виробництва сільськогосподарської продукції, яка забороняє або обмежує використання синтетичних комбінованих добрив, пестицидів, регуляторів росту і добавок до кормів у відгодівлі тварин. Така система ґрунтується на запровадженні ефективних сівозмін з культурами проміжного вирощування, використанні рослинних решток, гною, торфу, сапропелів, компостів, багаторічних бобових рослин, на використанні механічних і біологічних засобів боротьби з бур'янами, шкідниками і хворобами. Ключовим моментом органічного землеробства є збереження і поліпшення родючості ґрунтів. Світова практика останніх десятиліть вказує на розвиток альтернативного землеробства, основним критерієм якого є одержання екологічно чистої продукції землеробства.

Кількість альтернативних господарств у різних країнах світу не перевищує 1-2%, і вони зосереджені переважно на ґрунтах з високими показниками родючості.

Українська модель “біологічного” землеробства передбачає, насамперед, впровадження контурно-меліоративного землеробства, що стабілізує функціонування агроландшафтів із впровадженням науково обґрунтованих

сівозмін за технологічними групами земель, інтегрованих систем обробітку ґрунту, удобрення і захисту рослин.

При органічному (біологічному) веденні землеробства спочатку врожаї дещо нижчі (на 10-20 %), але його продукція на світовому ринку значно дорожча, ніж та, що вирощена із застосуванням мінеральних добрив і хімічних засобів захисту рослин, іноді навіть у 2-3 рази.

Навіть на українських чорноземах, щоб врятувати їх, необхідно щороку вносити на гектар по 30-40 тонн органічних добрив. Раніше налічувалось понад десять видів гною, а на сьогодні гнойове господарство занедбане. На поля вивозять переважно гноївку, сечовину, котрі отруюють ґрунт. Доведено, що свинокомплекс на 100 тис. голів свиней дає стільки забруднень, скільки місто з 400-тисячним населенням.

Але вихід знайдено. Існує технологічно відпрацьований процес. Гній, гноївка, інші органічні рештки переробляють у спеціальних установках на біогаз (метан) і цінне концентроване органічне добриво. У спеціальні металеві ємності закладають гній, гноївку, органічні рештки, герметично закупорюють і дещо підігрівають. У процесі бродіння виділяється метан, що використовують для опалення як екологічно чисте паливо, а органічні речовини, багаті на азот, фосфор, калій та мікроелементи, осідають на дно. Після припинення бродіння воду зливають, осад висушують і гранулюють. У такому органічному добриві концентрація поживних елементів у 10 разів вища, ніж у гної. І транспортувати на поля таке добриво набагато зручніше, ніж гній. Такий досвід є в Україні та інших країнах. 1986 року в Китаї було отримано 100 млрд. куб. м біогазу і велику кількість якісних знезаражених, без насіння бур'янів, органічних добрив.

За даними численних досліджень у світі споживачі органічних харчових продуктів вважають стан свого здоров'я значно кращим, ніж споживачі конвенційної їжі (не органічної). Наприклад, завдяки багаторічному застосуванню програми «Їжа для життя» (включення органічних продуктів до меню шкільної їдальні) у Лондоні відсоток учнів з надмірною вагою знизився з 10% у 2002 році до 2% у 2010 році. Водночас покращились успіхи школярів у навчанні, – позитивно склали іспити 90% випускників, порівняно з 32% у 2002 р. У 2010 році Мішель Обама оголосила про старт у США великої десятирічної державної програми “Let’s Move!”. Її мета – «здорові діти, зниження відсотку ожиріння, здорова нація», а урядове фінансування – мільярд доларів щорічно. Новий бюджет Данії передбачає фінансування 60% органічних продуктів в їдальнях державних установ.

Дослідження вчених Національного медичного університету імені О.О. Богомольця показало, що в Україні харчування на 50% впливає на здоров'я дитини, поряд з тим лікування на 10%, генетика на 20%, умови життя на 20%.

Таким чином, такі показники яскраво демонструють, що органічне харчування – це не просто модний тренд, а здоровий спосіб життя, який свідомо обирають уряди багатьох розвинених країн. До органічного руху у світі українські фермери приєднуються семимильними кроками, і вже сьогодні близько двомстам операторам органічного ринку України є що запропонувати для споживачів на внутрішньому та зовнішньому ринках.

А тому, що маємо унікальні ґрунти, які у збалансованому вигляді містять усі необхідні людині макро- та мікроелементи, що в оптимальному співвідношенні переходять до сільгосппродукції. Тому вирощене на нашій землі завжди поживніше й смачніше.

Найкращі ліки на землі – це здорові продукти харчування для людини !

Проектування горіхових насаджень з міжрядним заповненням плодово- ягідними та овочевими культурами

Анатолій Бурлака, *к.е.н., директор
«ПП «ПКЦ «Суцвіття»*

Останнім часом, одним із пріоритетних напрямків українського садівництва є розширення площ насаджень і збільшення виробництва горіхоплідних культур – горіха грецького, фундука і мигдалю, попит на плоди яких постійно зростає в Україні і світі. Харчова і енергетична цінність плодів горіхоплідних культур підвищує інтерес для їх споживання в свіжому, а також в перероблену виді.

Горіхи – це кладова рослинних білків, жирних кислот, вітамінів і мікроелементів. Ядро горіха в півтора рази калорійніше свинини, в 3,5 рази – ніж хліб, в 7 раз – ніж картопля. Горіх – це чисте безвірусне повітря, це оздоровчі і лікувальні препарати. В фармацевтичній промисловості використовується листя, оболонка, перегородки.

Горіх грецький найкраще росте на структурних, свіжих, глибоких родючих ґрунтах: чорноземах, сірих опідзолених, карбонатних чорноземах, чорноземних вапняних суглинках, а також інших видах вапняних і суглинних ґрунтів, які мають багато пор, в які вільно проходять і затримуються вода і повітря. Успішно росте і плодоносить горіх грецький на карбонатних ґрунтах при вмісті Ca Co^3 до 40 % в горизонті ґрунту 0-40 см; в нижніх шарах ґрунту Ca Co^3 досягає 50 – 60 %. Потреба горіха грецького в вапні дуже велика. Воно захищає дерево від багатьох грибкових хвороб і згубного впливу морозів. Тому, для підвищення зимостійкості, забезпечення високих і сталих врожаїв, поліпшення якісних властивостей насіння для горіха грецького необхідно, крім інших агрохімічних заходів, проводити вапнування ґрунту.

Абсолютно непридатні для садіння дерев горіха грецького, як інших плодових культур, надто важкі, заболочені глинисті ґрунти з великими домішками мулу, який призводить, особливо в роки з великою кількістю опадів, до затоплення і сильного ущільнення ґрунтових і підґрунтових горизонтів, робить їх повітронепроникними. Коренева система дерев у таких умовах гине від задухи. Не придатні для горіха і сильно засолені ґрунти. Підґрунтові води повинні бути не ближче двох метрів від поверхні землі.

Саме тому, перед отриманням земельної ділянки, слід провести обстеження ділянки на предмет придатності ґрунту для закладання горіхових насаджень. Садити дерева слід на рівнинах та північних і західних схилах. Не придатні для саду основи схилів, балки, долини, де накопичується холодне повітря і збільшується вірогідність пошкодження приморозками.

Горіх грецький – це світлолюбива культура, добре росте і плодоносить при інтенсивному освітленні.

В загущених насадженнях крони дерев рідкі, мілкий листовий апарат, дерево слабо плодоносить. При виборі схем садіння дерев рекомендуємо такі схеми: 10 x 10, 10 x 12, 10 x 14, 12 x 14 м. Останні дві схеми садіння горіха грецького можуть використовуватися для міжрядного заповнення плодово-ягідними та овочевими культурами. Великі міжряддя (12 – 14 м) дають можливість отримувати урожай з іншої культури протягом 8 – 12 років та швидше окупити затрати на закладку горіхового саду. При такому підході, для створення горіхового бізнесу, промисловий сад до моменту вступу в плодоношення буде в якості бонусу за сумлінну працю.

Особливість проектування горіхового саду з міжрядним заповненням плодово-ягідними і овочевими культурами полягає в правильному підборі культур і сортів в залежності від зони вирощування, кліматичних умов, агротехніки вирощування, економічної ефективності культури в даній зоні – Степ, Лісостеп чи Полісся.

Особливістю проектування інтенсивного горіхового саду з ущільненням міжрядь горіхових насаджень є також те, що заповнення міжрядь необхідно проводити дотримуючись певних вимог агротехніки вирощування.

Ущільнюючі культури повинні відповідати наступним вимогам :

- вони не повинні впливати на ріст і розвиток дерев горіха грецького;
- культури повинні бути частково тіневиносливі;
- біологічні вимоги обох культур до ґрунту і клімату мають співпадати;
- коренева система культури не повинна бути антагоністом до кореневої системи горіха грецького;
- система захисту насаджень від шкідників і хвороб однієї культури не впливати на другу культуру;
- була можливість проводити механізовані роботи по обробітку ґрунту і збору урожаю;
- захисна зона від штамбу горіха грецького повинна бути 2,5-3 метри.

Особлива увага, при проектуванні, звертається на скороплідність ущільнюючої культури, на можливість експорту її продукції за кордон. Підбираючи культури для ущільнення міжрядь, ми прийшли до висновку, що кращими можуть бути: суниця садова, малина, порічки, агрус, смородина чорна, часник, гарбузи, персик, слива. Продукція цих культур експортується і реалізується на внутрішньому ринку. Для внутрішнього ринку доцільно висаджувати також жимолость голубу.

Значну увагу садівникам слід звернути на садивний матеріал, яким буде закладатися сад. Адже від якості садивного матеріалу залежить майбутнє вашого

саду, його продуктивність, період вступу насаджень в плодоношення, період використання. Безперечно, садити сад потрібно щепленими саджанцями. Такий саджанець на 100 % передає властивості материнської форми. Якщо ж садити сад сіянцями горіха грецького, є ймовірність того, що не всі сіянці отримають властивості материнської форми. Згідно наукових досліджень сіянці горіха грецького лише до 30 % передають властивості материнської форми.

Сучасні сади закладають однорічними та двохрічними щепленими саджанцями. Практика показує, що садити сад потрібно двохрічними саджанцями. Вони краще приживаються, швидше ростуть і швидше вступають в промислове плодоношення, легший догляд. Недоліком такого саджанця є лише те, що вартість його дорожча від однорічного.

При закладанні саду підбирають сорти горіха грецького, характеристика яких найбільш повно відповідає ґрунтово-кліматичним умовам даної зони. Сорти мають пройти виробничі випробування і занесені в Державний реєстр рослин України. При садінні дерев підбираються основні сорти і сорти – запилювачі. На площі бажано висаджувати два – три основних сорти і сорт – запилювач. Кращими сортами горіха грецького, придатними для поширення в умовах України є: Буковинський 1, Буковинський 2, Чернівецький 1, Чернівецький 2, Буковинська Бомба, Клішківський, Рудківський, Топорівський і Ярівський.

Перспективні сорти молдавської селекції: Кишинівський Костюженський, Коржеуцький, Кодрене, Казаку і Піщанський.

Висаджувати сад можна восени і ранньою весною. Кращий строк садіння – осінь. З метою захисту кореневої системи від морозів, при осінньому садінні необхідно замульчувати приштамбові лунки гноєм або землею.

Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького запрошує на навчання у магістратуру за спеціальністю «Економіка довкілля і природних ресурсів»

Економіка будь-якої держави може ефективно розвиватись лише тоді, коли ґрунтується на раціональному використанні ресурсів. Вирішенням даної проблематики займаються фахівці, які володіють знаннями у сфері управління природними ресурсами. Тривалий період часу на базі Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького здійснюється підготовка магістрів за спеціальністю «Економіка довкілля і природних ресурсів»

Підготовка магістрів здійснюється з метою їх залучення до роботи:

- у системі державних органів управління природоохоронною діяльністю;
- на підприємствах і організаціях, які використовують у своїй діяльності природні ресурси;
- у громадських об'єднаннях, що займаються охороною довкілля;
- навчальних закладах усіх рівнів акредитації, де читаються природоохоронні дисципліни, науково-дослідних організаціях, тематикою досліджень яких є природоохоронна діяльність;
- органах державного та муніципального управління різних рівнів.

Протягом навчання студенти отримають знання з екологічного підприємництва, менеджменту природних ресурсів, фінансів, ресурсозбереження, впровадження інвестиційних проектів, формування стратегії екологізації розвитку виробництва та природокористування тощо.

Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького має необхідну науково-методичну базу, а також фахівців, які уже тривалий час проводять підготовку фахівців з «Економіки довкілля і природних ресурсів».

Варто також звернути увагу на доступність навчання та усі необхідні для студента умови. Отримання відповідних умінь та навичок забезпечать вищу конкурентоспроможність фахівців на ринку праці та розширення можливостей щодо працевлаштування в сучасних умовах

За довідками просимо звертатись на кафедру економіки підприємства, інновацій та дорадництва в АПК імені І.В. Поповича

032 239-26-26

або в приймальню комісію університету

032 275-65-60

<http://www.vetuniver.lviv.ua>

Джерело: www.vetuniver.lviv.ua

Надійний великий роботодавець ПАТ «Концерн Хлібпром»: Львівський хлібо завод №1, Львівський хлібо завод №5, завод хлібобулочних напівфабрикатів (ЗХНФ), Самбірський хлібокомбінат

ЗАПРОШУЄ НА РОБОТУ!

- ПРАЦІВНИКІВ ВИРОБНИЦТВА
- КОМІРНИКІВ
- МЕХАНІКІВ
- ВАНТАЖНИКІВ
- ЕЛЕКТРИКІВ
- ВОДІЇВ

З НАМИ ВИ:

Офіційно
працевлаштовані

Отримуєте офіційну, вчасну,
чесну заробітну плату.
Доплати за святкові, нічні,
понаднормові години

Безкоштовно добираєтесь
до/з роботи службовим
автобусом

Забезпечені
спецодягом

маєте гнучкий графік роботи
або часткову зайнятість

Отримуєте безкоштовний
хліб щодня та знижки на
продукцію

Слідкуйте за своїм здоров'ям
(медогляд при прийомі на
роботу та щорічний медогляд
за рахунок Компанії)

Маєте тривалу оплачувану
відпустку: 24 к. дні основної
відпустки, до 6 к. днів додаткової
відпустки. Для жінок з двома
дітьми ще + 10 к. днів.

Ми знаходимося за адресами:

вул. Хлібна, 2 (Хлібо завод №5)
вул. Городоцька, 168 (Хлібо завод №1)
вул. Східна, 45 (ЗХНФ)

Зателефонуйте нам і ми Вам передзвонимо:

+38 (067) 350 59 06

www.hlibprom.com.ua

АГРОТЕХНІКА

Арена Львів, АРЕНА ЛЬВІВ
вул. Стрийська, 199, Львів

■ НАСІННЯ, САДЖАНЦІ та ін.

**ДЕПАРТАМЕНТ
ЕКОЛОГІЇ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ
ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ
АДМІНІСТРАЦІЇ**

Аукціон з продажу права оренди земельних ділянок разом із водними об'єктами

З метою збільшення надходжень до місцевих бюджетів, ефективного та раціонального використання водних об'єктів, Департамент екології та природних ресурсів Львівської обласної державної адміністрації оголошує земельні торги у формі аукціону з продажу права оренди земельних ділянок разом із водними об'єктами, які відбудуться 23 січня 2017 року за адресою: м.Львів, вул.Стрийська,98.

Департаментом екології та природних ресурсів підготовлено лоти (ставок та земельна ділянка, на якій він розташований) до продажу права оренди на земельних торгах, а саме:

1) Ставок площею 1,7236 га, який розташований на території Соколівської сільської ради (за межами населеного пункту) Буського району, на земельній ділянці площею 2,3310 га;

2) Ставок площею 19,5375 га, який розташований на території Добрянської сільської ради (за межами населеного пункту) Городоцького району, на земельній ділянці площею 21,4741 га;

3) Ставок площею 1,5251 га, який розташований на території Грушівської сільської ради (за межами населеного пункту) Дрогобицького району, на земельній ділянці площею 2,3031 га;

4) Ставок площею 1,4606 га, який розташований на території Грушівської сільської ради (за межами населеного пункту) Дрогобицького району, на земельній ділянці площею 2,0027 га;

5) Ставок площею 0,1430 га, який розташований на території Грушівської сільської ради (за межами населеного пункту) Дрогобицького району, на земельній ділянці площею 0,2702 га;

6) Ставок площею 6,3251 га, який розташований на території Ролівської сільської ради (за межами населеного пункту) Дрогобицького району, на земельній ділянці площею 8,2345 га;

7) Ставок площею 1,6953 га, який розташований на території Любельської сільської ради (за межами населеного пункту) Жовківського району, на земельній ділянці площею 2,2145 га;

8) Ставок площею 7,0809 га, який розташований на території Никловицької сільської ради (за межами населеного пункту) Самбірського району, на земельній ділянці площею 7,5686 га;

9) Ставок площею 19,8331 га, який розташований на території Жужелянської сільської ради (за межами населеного пункту) Сокальського району, на земельній ділянці площею 23,8464 га

Детальнішу інформацію розміщено на інтернет-сторінці Департаменту екології та природних ресурсів Львівської облдержадміністрації

Джерело: www.ekologia.lviv.ua

Оптові ціни на продукцію (станом на 29.12.2016 р.) (1 кг/ грн.)

ПРОДУКТ	мінімальна	середня	максимальна
ПРОДУКЦІЯ РОСЛИННИЦТВА ВІТЧИЗНЯНОГО ВИРОБНИЦТВА			
Гарбуз	6,00	6,20	6,50
Капуста білокачанна	1,80	2,00	2,20
Капуста червонокачанна	4,00	4,50	5,00
Капуста савойська	12,00	12,00	12,00
Картопля стандарт	3,00	3,20	3,30
Морква	2,30	2,40	2,50
Буряки столові	2,20	2,30	2,50
Цибуля зелена	30,00	30,00	30,00
Капуста пекінська	6,00	6,50	7,00
Редька біла	6,50	6,80	7,00
Часник	70,00	75,00	80,00
Цибуля-порей	12,00	12,50	13,00
Цибуля ріпчаста жовта	2,80	3,10	3,50
Крупа гречана ядриця вищий сорт	26,00	27,00	28,00
Цукор	14,00	14,50	15,00
Гриб глива	35,00	35,00	35,00
Гриб печериця	40,00	40,00	40,00
Груша Бера	15,00	22,50	30,00
Яблуко Гала	7,00	7,20	7,50
Яблуко Муцу	8,00	8,50	9,00
Яблуко Джонаголд	8,00	8,00	8,00
Яблуко Лігольд	8,00	8,20	8,50
Яблуко Чемпіон	7,50	8,00	8,50
Волоський горіх ядро	150,00	155,00	160,00
ПРОДУКЦІЯ ТВАРИННИЦТВА ВІТЧИЗНЯНОГО ВИРОБНИЦТВА			
Яйце куряче столове відбірне, десяток	21,50	21,50	21,50
Сир Радомер, 45%	140,00	140,00	140,00
Масло солодковершкове ДСТУ 72,5%	117,00	117,00	117,00

Назва заходу	Дата проведення	Місце проведення	Детальніша інформація
Конференція “Агробізнес – 2017: фінансові інструменти, інноваційні технології, оцінка і управління ризиками”	25 січня 2017 р.	м. Київ, БЦ “Мандарин-Плаза” вул. Басейна, 6	www.kbs-izdat.com/agrobusiness-2017/
Круглий стіл “Інструменти підвищення прибутковості агросектору”	16 лютого 2017 р.	м. Київ, БК “КиївЕкспоПлаза”, вул. Салютна 2-Б, пав.3, зал 6	www.ukragroconsult.com
Конференція “Fish and Seafood 2017”	16-17 лютого 2017 р.	Київська обл., м. Ірпінь, “Конференц-Хол Ірпінь” вул. Северинівська, 118А	www.ukrainian-food.org
16-а Національна виставка агротехнологій “Агропром-2017”	22-24 лютого 2017 р.	м. Дніпро вул. Нижньодніпровська, 1	www.expometeor.com
III Аграрна HR-конференція	17 березня 2017 р.	м. Київ, Київський Гольф Центр, Оболонська набережна, 20	www.proagro.com.ua
Міжнародна агропромислова виставка “AgroPort West Lviv 2017”	27-29 квітня 2017 р.	м. Львів, Міжнародний аеропорт “Львів” імені Данила Галицького	www.agroport.ua

Зарубіжні події

Вечір українського аграрного бізнесу у рамках виставки “Зелений тиждень 2017”	20 січня 2017 р.	Німеччина, м. Берлін	www.ucab.ua
Міжнародна виставка технологій хлібобулочної та кондитерської галузі “AB Tech Expo”	21-25 січня 2017 р.	Італія, м. Ріміні	www.abtechexpo.com
Міжнародна виставка технологій тваринництва та птахівництва “Zootechnia”	02-05 лютого 2017 р.	Греція, м. Салоніки	www.helexpo.gr
Міжнародна виставка “Fruit Logistica”	08-10 лютого 2017 р.	Німеччина, м. Берлін	www.fruitlogistica.de
77-а Міжнародна виставка сільськогосподарського машинобудування і тваринництва “SIMA 2017”	26 лютого – 02 березня 2017 р.	Франція, м. Париж	www.en.simaonline.com

Святковий концерт народних аматорських колективів Львівської області – “Етногенетика. Львівщина фольклорна” (м. Львів, 18 грудня 2016 р.)

Джерело: Львівська Аграрна палата

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ ВИДАННЯ:

МУЗИКА П.М. – ГО “ЛЬВІВСЬКА АГРАРНА ПАЛАТА” (ГОЛОВА РЕДКОЛЕПІ); **СТЕФАНИШИН І.М.** – ТОВ “РСР “ШУВАР” (ЗАСТ. ГОЛОВИ РЕДКОЛЕПІ); **ВУЙЦИК І.М.** – ГО “ЛЬВІВСЬКА АГРАРНА ПАЛАТА”; **ПАНЬКІВ І.Я.** – БО “ЛЬВІВСЬКА АГРАРНА ДОРАДНА СЛУЖБА”; **ДОМАНСЬКИЙ А.Я.** – ГО “ЛЬВІВСЬКА АГРАРНА ПАЛАТА”; **СОЛОМОНКО Д.О.** – ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ ТА БІОТЕХНОЛОГІЙ ІМЕНІ С.З. ГЖИЦЬКОГО (ВИПУСКОВИЙ РЕДАКТОР).

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: м. Львів, вул. Залізнична, 16, 2-й пов., тел.ф. +38 (032) 294-84-03, +38 (032) 239-26-26, (067) 803-60-32

ПЕРІОДИЧНІСТЬ ВИДАННЯ: ДВА РАЗИ НА МІСЯЦЬ

ПОБАЖАННЯ ТА ЗАУВАЖЕННЯ ДО ЗМІСТУ ЕЛЕКТРОННОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО БЮЛЕТЕНЯ «ВІСНИК АГРОФОРУМ» ПРОСИМО НАДСИЛАТИ НА E-MAIL: LVIVAGRI@GMAIL.COM